

„Tudományos igényességgel, mégis érthetően”

Interjú Kondor Péter Jánossal, az Irodalmi Magazin felelős szerkesztőjével a Magazin megújulásáról

– *Az Irodalmi Magazin az elmúlt fél évben látványosan megújult. Mi volt ennek az előzménye?*

– A Magazin 2013-ban indult, ekkor kereste meg Réger Ádám irodalomtörténész Oláh Jánost, a Magyar Napló főszerkesztőjét azzal az ötletével, hogy érdemes volna alapítani egy olyan folyóiratot, amely nem a kortárs irodalmat, hanem a klasszikus szerzők életművét, illetve olyan témákat mutat be, amelyek szoros összefüggésben vannak a magyar irodalommal. János nemcsak a pályakezdő tehetségekre, de a jó ötletekre is fogékony volt, támogatta hát a kezdeményezést. Kiváló lapszámok készültek, az első Illyés Gyulával foglalkozott, amit Máraival, Gárdonyival, Krúdyval, Zrínyivel, Kölcseyvel, Nagy Lászlóval, Móriczsal, Tamásival foglalkozó összeállítások követtek, és voltak olyan különleges témák is, mint például a Balaton vagy az I. világháború. 2017 nyarán kért fel a kiadó vezetősége, hogy vállaljam el az Irodalmi Magazin felelős szerkesztői posztját, szeptemberben pedig benyújtottam egy szakmai programot, amely a lap megújításáról szól, és végül elfogadásra került.

– *Milyen szempontok szerint újult meg a Magazin?*

– Kezdetektől fogva színvonalas összeállítások születtek a filológiai aprólékosság és a tematikai teljességigény jegyében, ezek azonban – véleményem szerint – gyakran meghaladták egy folyóirat műfaji lehetőségeit és terjedelmi kereteit. Leginkább az enciklopédikus gyűjteményesség jellemezte a ko-

rábbi lapszámokat. Amellett, hogy fokozatosan egyre olvasóbarátabbá szeretném tenni a lapot, kifejezésre szeretném juttatni az egy-egy tematika kapcsán a szerkesztőség részéről megfogalmazódó irodalomszakmai koncepciót is. Példaként említhetném legfrissebb, *Kányádi* című lapszámunkat, amely összeállítással nem titkolt célunk, hogy Kányádi Sándor sokoldalú életművét a tudományos érdeklődés fókuszára felé mozdítsuk el, illetve felhívjuk a figyelmet költészetének egzisztenciális súlypontjára. De említhetem még a Jókai-számunkat is, amely arra emlékezteti az olvasót, hogy Jókai munkássága nem helyezhető skatulyába, azt a maga összetettségében kell megismerni.

– *Mitől lesz olvasóbarátabb a lap?*

– Ennek a programnak két egyformán fontos összetevője van. Az egyik – s bizonyosan ez volt a könnyebben megvalósítható – a lap külső megjelenésének megújítására irányult. Kisebb méretre váltottunk, így kevesebb lett a kiadvány, könnyebb forgatni buszon, villamoson, metróon. A hagyományos műnyomópapírról volumenzáltra cseréltük a beliveket, ettől nemcsak elegánsabb lett az oldalak felülete, de kevésbé is csillog, ami szintén az olvasást könnyíti. A lap teljességében megújult tipográfiája Szita Barnabás grafikusművész munkáját dicséri. A másik összetevő a tartalmi részre vonatkozik, és ez nyilván hosszabb folyamat. Szeretnénk ösztönözni egy olyan nyelvezet kialakítását, amelyik nem önnön akadémikusságá-

ban teljesedik ki, és a szépirodalom és az olvasás népszerűsítése mellett, magának az irodalomtudománynak a népszerűsítésére is hivatott. Mindig ez a legnehezebb: tudományos igényességgel, mégis érthetően, az avatatlan számára is befogadhatóan megszólalni egy témában. Természetesen ez a szerzőket és szerkesztőket egyaránt próbára teszi, van is egy szerkesztőségi mottónk: „10 000 letütés, legfeljebb 5 lábjegyzet, esszéisztikus stílus” – ezzel szoktuk tömören instruálni a szerzőinket. Szeretnénk, ha az irodalomtudós kollégák munkáját is népszerűsítene a Magazin, ezért is készülnek interjúk egy-egy téma szakavatott kutatóival. Fontosnak gondolom, hogy az irodalom tudományossága ne szigetelődjön el, ha valaki kedvet kap egy szerző olvasásához, bizalommal és érdeklődve nyúljon a szakértő értelmezések után is.

– *Mit értsünk elszigetelődésen?*

– Létező jelenség az irodalomtudomány olvasóközönségtől való elszigetelődése, ez pedig hosszútávon nem tesz jót sem az olvasóközönségnek, sem a tudománynak. Néha az a benyomása támadhat az olvasónak, mintha az irodalomtudományosságát foglyul ejtette volna a saját diskurzusa. Az olvasóközönségre nézve a káros hatás pedig az igénytelenség elfogadottá válása: már annak is tapsolunk,

ünneplünk, hogy egyáltalán olvas a fiatal, ezt önáltatásnak gondolom, mert online felületeken is nagyon sokat olvasnak a fiatalok, de egyáltalán nem volna mindegy, hogy mit, és így az sem, hogy hogyan. Jókait olvasni nem ugyanaz, mint egy facebook- vagy twitter-posztot. Igényes olvasókat szükséges nevelni, és fontos, hogy az irodalomtudomány hozzá tudjon járulni ahhoz, hogy mindenki a lehető legtöbbet tudja kihozni a saját olvasatából, azaz hogy képes legyen felismerni motívumokat, jelentésszinteket vagy bármilyen összefüggést egy-egy irodalmi mű vonatkozásában. Ennek a célnak az elérése érdekében szeretnénk egy széles tudományos, szakmai közösséget szervezni, minél több irodalomtudóst, egyetemi szakembert bevonni.

– *Milyen visszajelzések érkeztek eddig? Hogyan fogadta az olvasó, és hogyan reagált a „szakma” a változásra? Úgy tudom, a Jókai-számot sokan értékmérő kiadványként tartják számon.*

– Nagyon jó visszajelzéseket kaptunk mind az olvasóktól, mind a szakmától, a Jókai-számunkat több szakember is első számú szakirodalomként ajánlja, de rendkívül pozitívan fogadták az Ady-számunkat is, van egyetem, ahol máris rákerült az államvizsga szakirodalomjegyzékére. Büszkék vagyunk rá, hogy ilyen rövid idő alatt ilyen jelentős eredményeket értünk el.

– *A szerkesztőség is átalakult az elmúlt hónapokban, jó volna kicsit többet tudni a szerkesztőség tagjairól, így a felelős szerkesztőről is...*

– Oláh Jánost 2016-ban Jánosi Zoltán követte a főszerkesztői posztban, majd 2018 januárjától Szentmártoni János. Molnár Krisztina főmunkatárs 2017 szeptembere óta erősíti a csapatot. Krisztina irodalomtörténész, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola tanszékvezető főiskolai tanára, kutatási területe Csokonai Vitéz Mihály költészete, de pedagógiából is rendelkezik tudományos fokozattal. A Magazin olvasószerkesztője Alt Krisztián, képszerkesztője és korrekora Lipp Mónika Mária művészettörténész. Alt Krisztián irodalomtörténész, aki szintén Csokonaiból doktorált, Lipp Mónika Mária pedig művészettörténészként szerzett fokozatot az ELTE-n. 2018 szeptemberében pedig az Oláh János-ösztöndíjnak köszönhetően Pataky Adriennel üdvözölhettük a szerkesztőségben, aki a modern és kortárs magyar lírával, a szonett műfajával, illetve Nemes Nagy Ágnes költészetével foglalkozik, s tavaly doktorált. Jőmagam irodalomelmélettel és szépírással, prózával és verssel foglalkozom, jelenleg a tudományos tevékenység dominál, az ELTE Irodalomtudományi Doktori Iskola végzős hallgatója vagyok, *Esemény és elbeszélés* címmel jelent meg önálló monográfiám a Ráció Kiadó gondozásában 2012-ben. A Ma-

gazin látványvilágáért két grafikus kolléga felel, a borítóinkat Szita Barnabás készíti, a belívek tördelését pedig Köllöd Márton végzi. Az interjúkhoz kapcsolódó portrékat pedig az ismert sajtófotós, Czibmal Gyula fényképezi.

– *Hogyan készül egy-egy lapszám?*

– Igyekszünk alaposan előre készíteni egy-egy lapszámmal, sokszor már a megjelenés előtt hat hónappal felkérjük a szerzőket. Az illusztrációk kiválasztása és összegyűjtése számos közgyűjtemény közreműködésével történik. Már a kezdetektől stratégiai szakmai együttműködést alakítottunk ki az Országos Széchényi Könyvtárral, és idén májustól a Petőfi Irodalmi Múzeummal is keretmegállapodásban dolgozunk, de az együttműködés folyamatos a Magyar Nemzeti Múzeummal, a Nemzeti Galériával, a Szépművészeti Múzeummal és a Kieselbach Galériával is.

– *Milyen lapszámokat terveznek még az idén?*

– Következő összeállításunk az iskola és az irodalom összefüggéseire összpontosít, míg az év utolsó témája Kazinczy lesz. Megvannak már a következő esztendő tematikái is, ezeket egyelőre még nem hoznám nyilvánosságra, annyit azonban már most elárulhatok, hogy két költő munkásságával foglalkozunk majd, illetve két rendkívül izgalmas témát fogunk feldolgozni 2020-ban.

Nemes Attila